

Usporedba učinkovitosti fizikalne terapije u bolesnika s ugrađenom parcijalnom endoprotezom zgloba koljena

Mario Lovrić

Buna bb, 88000 Mostar

Uvod

Ugradnja endoproteza koljena u porastu je posljednje tri decenije, što je posljedica porasta broja stanovnika starije životne dobi s većom potrebom za liječenjem bolnih, degenerativno izmijenjenih zglobova.

Najčešća indikacija za operaciju je degenerativna promjena zgloba. Ostale indikacije su: ispravak deformiteta, reumatoidni artritis, psorijatični artritis, tumor, trauma. Kontraindikacije za operaciju su: periferna vaskularna bolest, osteomijelitis, lokalna infekcija ili ozljeda kože, uznapredovala osteoporoza i dr. Dokazno je da ugradnja endoproteza uklanja bol, poboljšava funkciju, ispravlja deformitete, omogućuje samostalan život i pridonosi poboljšanju kvalitete života.

Materijali i metode

Za mjerenje opsega pokretljivosti zgloba koljena prije i nakon tretmana određivala bi se fleksija i ekstenzija potkoljenice izmjerena kutomjerom. Vizualno-analogni ljestvica boli (VAS) se standardno upotrebljava za subjektivni način s tim da se pokret izvodi u suprotnom smjeru. Sva mjerenja bi se obavljala u dvije vremenske točke: na početku te na kraju rehabilitacijskog tretmana.

Kako bi se procijenila kvaliteta života bolesnika, rabit će EQ-5D-5L Upitnik o zdravlju Hrvatska verzija za Hrvatsku (EuroQol - EQ-5D-5L) koji se sastoji od pet domena, a svaka je domena s pet čestica koje se odnose na navedenu domenu. Prvo pitanje u domeni označava najbolji rezultat dok posljednje označava najgori.

1. Prva domena se sastoji od pet pitanja kojima se procjenjuju problemi u kretanju.

2. Druga domena se sastoji od pet pitanja kojima se ispituje problem s osobnom higijenom i odijevanjem.

3. Treća domena se sastoji od pet pitanja kojima se utvrđuje razina uobičajenih aktivnosti, a odnose se na posao, obavljanje kućnih poslova, aktivnosti u procjenu boli kod svih pacijenata s kroničnim bolnim stanjima lokomotornog sustava. Od ispitanika se traži da na 10 centimetara dugoj crti označi mjesto koje odgovara jačini njegove boli, nakon čega se s druge strane milimetarske ljestvice očita VAS zbroj. Pritom 0 označava da nema boli, a 10 najjaču bol. Ako je VAS zbroj 0 - 3, jačina boli ne zahtijeva analgetsku terapiju.

4. Četvrta domena se sastoji od pet pitanja kojima se utvrđuje razina boli ili nelagode u odnosu na operirani zglob.

5. Peta domena se sastoji od pet pitanja kojima se utvrđuje razina tjeskobe i potištenosti. Na kraju upitnika nalazi se ocjena zdravlja bolesnika danas, kojim se utvrđuje njihovo zdravlje danas kao dobro ili loše.

Rezultati/slika/tabela ili grafikon

Tablica 1. Terapijski tretman u ispitanika

Ispitanici	Terapijski tretman
Ogledna skupina (n=25)	kineziterapijski tretman + fizikalna terapija
Usporedna skupina (n=25)	kineziterapijski tretman

Rezultati mjerenja fleksije zgloba koljena u ispitivanih skupina prije i poslije započinjanja terapijskih procedura

Pokretljivost zgloba koljena (u stupnjevima)	Aritmetička sredina + standardna devijacija				p*
	Ogledna skupina	Usporedna skupina	Ogledna skupina	Usporedna skupina	
Rezultat prije tretmana	85,3	16,23	87,1	15,94	0,623
Rezultat nakon tretmana	113,12	38,28	104,25	39,71	0,025

Zaključak

Nije se pojavila statistički značajna razlika u učestalosti ugradnje parcijalne endoproteze koljena među spolovima.

Bolesnici s ugrađenom parcijalnom endoprotezom koljena koji su osim fizikalnog imali i kineziterapijski tretman, imali su statistički značajno veći opseg pokreta zgloba koljena u odnosu na usporednu skupinu koja je imala terapijski program bez kineziterapijskog tretmana.

Bolesnici s ugrađenom parcijalnom endoprotezom koljena koji su osim fizikalnog imali i kineziterapijski tretman statistički su značajno bolje ocijenili pokretljivost, uobičajene aktivnosti, bol i nelagodu, tjeskobu i potištenost u odnosu na usporednu skupinu.

Literature cited

- Kolundžić R, Orlić D. Četrdeset godina ugradnje totalne endoproteze zgloba kuka u Hrvatskoj, u Klinici za ortopediju Zagreb – ortopedska operacija 20. stoljeća. Liječ Vjesn 2011;133:343-51.
- Johnson F. Societal issues. U: Johnson F, Virgo K. The bionic human: health promotion for people with implanted prosthetic devices, New Jersey: Human Press 2005: 89-114.
- Learmonth I, Young C, Rorabeck C. The operation of the century: total hip replacement. Lancet 2007;370:1508-19.
- Orlić D. Život s umjetnim zglobovima kuka. Zagreb: Medicinska naklada; 2003.
- Healy D, Sharma SF, Schwartz B, Iorio R. Current concepts review: Athletic activity after total hip replacement. The journal of bone and joint surgery 2008;90:2245-52.
- Insall J, Kelly M. The total condylar prosthesis. Clin Orthop 1996;205:43-58.
- Shan L, Shan B, Suzuki A, Nouh F, Saxena A. Intermediate and long-term quality of life after total knee replacement: a systematic review and meta-analysis. J Bone Joint Surg Am 2015;97:156-68.
- Paxton RJ, Melanson EL, Stevens-Lapsley JE, Christiansen CL. Physical activity after total knee arthroplasty: A critical review. World J Orthop 2015;6:614-22.